

НАУКОВЕ ЖИТТЯ. ДО ЮВІЛЕЮ ГРИГОРІЯ САВИЧА СКОВОРОДИ

2022 рік мав би стати для всієї України роком святкування 300-річного ювілею видатного філософа, поета Григорія Савича Сковороди (1722–1794). До ювілею було заплановано багато різних культурних, мистецьких, освітніх заходів. Втім у історію цей рік передовсім увійде як рік повномасштабного вторгнення російських військ в Україну, зокрема і на території улюбленої мандрівним філософом Харківщини. Саме тут, у селі Пан-Іванівка (зараз Сковородинівка) Сковорода провів останні роки свого життя в маєтку поміщиків Ковалівських.

Тут 1972 року було засновано Національний літературно-меморіальний музей Г. С. Сковороди з меморіальним комплексом пам'яток від XVIII століття, де постійно відбувалися культурні і наукові події, екскурсії. Відвідувачі могли побачити артефакти, пов'язані зі Сковородою, побувати в його кабінеті, прогулятися садом, що розташований навколо. До 300-річчя Сковороди в будівлі музею тривали реставраційні роботи.

6 травня 2022 року о 23 годині в будівлю музею влучила російська ракета, вибух спричинив пожежу, що охопила всі приміщення, було поранено охоронця. Усі приміщення постраждали, уцілили лише зовнішні стіни будівлі, статуя філософа і деякі цінні експонати, які були задалегідь сховані у безпечному місці. Знищення російськими загарбниками будівлі музею було засуджене українською і світовою інтелектуальною спільнотою як намагання знищити українську культурну ідентичність.

Приміщення музею, зруйновані 6 травня 2022 р. російською ракетною

Саме тут, у Сковородинівці, в музеї, з 1992 року щосені проводилися започатковані професором О. М. Кривулею Міжнародні Сковородинівські читання, що кожного разу присвячувалися різним актуальним філософським проблемам і в яких брали участь українські й зарубіжні науковці.

Учасники Міжнародних Сквородинівських читань на сходинах музею. 2018 р.

Утім, попри війну, інтелектуальне, культурне життя в Україні не припинилося. Було проведено багато різних заходів, зокрема в режимі онлайн відбулися й чергові XXX Харківські міжнародні сквородинівські читання «МАНДРІВНИК ТРЬОМА СВІТАМИ ГРИГОРІЙ СКОВОРОДА: ТВОРЧИСТЬ СКОВОРОДИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВОЇ ФІЛОСОФІЇ. До 300-річчя з дня народження».

У цій рубриці ми друкуємо два тексти, які пов'язані зі Сквородою.

Перший – це доповідь учасника Сквородинівських читань професора морального права Сієнського університету Крістофа Люмера, люб'язно надана головою оргкомітету Сквородинівських читань – професором І. В. Карпенком, присвячена роздумам Сквороди про щастя. В ній автор надає належне актуальності Сквороди, його філософській освіченості, але також з позицій аналітичної філософії проводить критичний аналіз його аргументів щодо розуміння щастя в «Розмові п'яти подорожних про істинне щастя в житті».

Другий – це стаття філософа, фото-художника Ігоря Нещерета, в якій він рефлексує над візуальною філософією сучасної мандрівної людини, зосереджуючись на презентації власних робіт з персональної онлайн-виставки «Місто, де позує сама Історія», представленої у Черкаському художньому музеї. Світлина краєвидів Венеції, венеціанська архітектура, скульптури відбивають і мандрівний спосіб життя, і життєву мудрість Сквороди, створюючи своєрідний настрій, що передає єднання з божественним, помірний стоїцизм і епікуреїзм, властиві його думці. Видиме і невидиме, минуле і сучасність, Венеціанський Ренесанс і Слобожанське Просвітництво, мистецтво і філософія наче завмирають у історичній перспективі. Був чи не був Григорій Скворода під час своєї європейської подорожі у 1744–1750-х роках у Венеції – окрема проблема, що ще потребує історичного дослідження. Світлина Ігоря Нещерета уособлюють сучасний образ Мандрівного Філософа, що долучається до діалогу з Історією, даючи можливість усвідомлювати і плинність часу і вічну філософію.